№ 112 Յունիսի 12 (24) 1879 Յունիսի 12 (24) № 112

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 բուբլի կամ տարեմուտ 6 բուբլի

Խմբագիրներ՝ Գրիգոր եւ Միհրան Խորոյանների մէջ

Հասցէն՝ Գրիգոր Խորոյանի Тифлисъ, Редакція „Мшакъ"

ՄՇԱԿ

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (Մեծի եկեղեցի եւ տան պարտէզը)

Ընդունարան՝ Շինարարի մէջ, տան չէ գալու

Ընդունարանի համար վճարում է եւ տեղեկանալ՝ խմբագրատունը բաց է 2 ժամից

ՈՐԵՎՆԵՐԱՎՈՐԵՆ

Ինչի մեր դպրոցները մեր խառնուած դրութեան մէջ են։—Նիւթական տեսակէտից։ Նրանց մէջ ընդհանրապէս։ Նրանցից մի քանիսը։—Ազգային տեսակէտից։ Ազգասիրութիւն։—Մշակութիւն։ Ուսուցիչներ։—Ընդհանրապէս։—Ինչպիսի՞ քարոզներ։—Ի՞նչ է Ազգային մեր ոգին։

ԻՆՉԻ ՄԵՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ՄԻԵՑՏ ԽՈՒՄԱԼԵԼԻ ԴՐՈՒԹԵՆՆ ՄԼԷՋ ԵՆ

Ամբ տարիներ Աղուլիսի դպրոցի անցքերը, անցեալ տարուայ Շուշու դպրոցի մէջ պատահած երկպառակութիւնները բացատրութիւն չեն մեր հայոց դպրոցական գիւղերի մէջ։ Ամէն խառնութիւնները, այդ անկարգութիւնները, այդ բնաւորութիւնները միշտ կը պատահին, քանի որ մեր դպրոցը չի գառնայ բոլորովին ժողովրդական, քանի որ դրա գիրս անասնամաներ չեն իշխի երկու կամոյական ոյժ էր, ժողովրդի մէջ հնդիանութիւն հասնարմոց երկու տարբեր՝ միմեր ազդայուն իր։ Իսկ միւսը հոգեւորը իշխանութիւն։

Մեր դպրոցները, իւրաքանչիւր դպրոցի մէջ տարբերութիւն կան։ Դրանց մէջ ոչ ասանուս մ՝ են ազգերի գաւառներ, դրանք պարտադրուած են ժողովրդի դեռ իրատուս ոչ իւրաքանչիւրով եւ ամենայնիւ։ Իսկ հոգեւորականը, որ բնդեն դեռ իրատարէս ոչինչ չէ դեռ իրատ մ՝, մնաս ուրարէս անկիրթի ձեռքով բարդարարէս էլ չէ կարող դարաւոր դպրոցի տառաշաղիանս իրենց։ պատահանիս մ՝ է պատիս։ պատահանիս մ՝ է դպրոցի միտ անասնանան։ կիր պարի իշխանս իրատունը։ Լոյնը անուս մ՝ է և ազգանը, այն գանդաղանս իրենց։ որ շատ անդամ և մեծ մնասանի փոքրերը դեռ իրատ մ՝ է դպրոցին, բայց միջը աշխատատ մ՝ է դպրոցի մէջ հոգատարանս բնարոմիջ։ Անկեղեցու մէջ երկեղմոխան բնարոմիջ։—և մեծ մնասանի շահով յեւ է տատանս մ՝ իր դեռ իրատ գուանցը։ Հոգեւորականը և ազգան երկուսն էլ դեռ յատ մ՝ են։ Անկեղեցու և դպրոցի միտ ոչ իրենց պրպէս ժողովրդի հասնար կրթիչ, բարդարարանոցնոց հիմնարարիս միտ, այլ պարպէս իրանց անմեռանան անկանուսի ասանանանան ազգիս բնարերի միտ....

Ցգէս և ատրարհոգի ժողովրդը չը գիտէ իր անփանան միջոցներով և ճանարներով ստեղծուած հիմնարարս իրենց իր անփանան ոյժ երով կամ ասարարէ, այլ գիտեն մ՝ է իր խնամանարներին՝ ազգէս և շահասէր հոգեւորականներ, միաշխատ ատ ազգայիս....։ իսկ այդ երկուսի հասնար ժողովրդը տարիշ բան չէ եմ է ոչ մի կիր առ կամ, դրանց հասնար անկեղեցին և դպրոցը տարիշ բան չէ, եմ է ոչ ատրարանս մնաս գան որ ստեղծուած է միայն դրա հասնար որ հոգեւորականը և ազգան դրանցից անմեռապէս շահին....

Հանգարան յայտնարարս մ՝ է մի կը ժողովրդի միջից, որ հասարանս մ՝ է դրանց բարան ատրարարները,— և ահա կոխ, ազգանի, բնարարիներ.... Երբէր հոգեւորականը և ազգան լաւ են հասնարս մ՝ բանդ էլ դպրոցը, բան մի է յանձնել դրան կրթիչ ժողովրդի մեջ։

Մինչև որ մեր ժողովրդը չի հասարանայ այդ ճշմարտութիւնը, միչև որ իր ոյժ երով չի կարարի իր դպրոցները, միչև որ չի ազատի իր միանան տատանանները ազգայի և հոգեւորականի հարատարհարդ իշխանութեան մի խնդիր,— մի բ դպրոցները միշտ կը մնան դարձեալ դրան խառնակ դրութեան մէջ։

Պատահում մ՝ է որ ազգան և հոգեւորականը անմիջապէս իրանք չեն դնիր դրան, այլ թեղրէս պատահան է Շուշու մէջ։ ազգում մ՝ են մի որ և է անարդուն աշխարհական անձնաւորութիւն ազնուական դնիր, որ ոչ հոգեւորական է, ոչ էլ ազգանների գատարարներն է պատահանում։ Լոյց տեսակը բնում մ՝ է հոգեւորականի կամ՝ ազգայի փոքրաթիւ ապրանանան։ Լիանից էլ պէտ է զգայ։ Գնայ ժողովրդը։ Ժողովրդը թեղրէս պէտ է կարարի իր դպրոցը, առանց տարբ կամ՝ դրա հիմնարարս թեղրանք ենթի ապրիլիս։

Ժողովրդի դպրոցը պէտ է ժողովրդական բնարարի։ Ժողովրդի բնարարանները պէտ է միմիայն ժողովրդից կազմուած բնեն, բնարարանները ենթի ապրիլեն և դրանց իրանց գործունէութիւն ասեն մի բայցի հասնար հաշիւ տան։

Գ. Ա.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Վ.-ԱԳՈՒԼԻՍԻ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆՑՔԵՐԸ

(Շարունակութիւն և վերջ)

Գ.

Մարտի 24-ի մեր նամակում մոռացել, պակաս տեղեկութիւններ, վերլուծում նշանակել, որ մեր Մեկուսի Հանրապետութիւնում, որ գտնվում է մերձակայ ոչ հեռաւոր գիւղում, գտնվում բաղդատաբար մեծ թիւ հարուստներ։

Ներքուստի խուսափում, հիշեցնում նրանք գտնվում է խստագոյնին, որ Մեր Մեկուսիների ազգաբնակչութիւնը գտնվում է հարկ, գտնվում մասնաւոր բարեգործութիւններով Ազգային մի քանի դպրոցներ, մի քանի գիւղ, և մի քանի ազգաբնակչութիւն։ Ազգային դպրոցներ չի գտնվում ոչ մի տեղ։ Ազգաբնակչութիւնը, մինչև անտեսում նրա մի մասը գտնվում է գաղթական։ Ազգաբնակչութիւնը գտնվում է գաղթական։ Ազգաբնակչութիւնը գտնվում է գաղթական։ Ազգաբնակչութիւն

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼԻՑ

—

30 յունիսի

Նախքան մի տեսակի քանակութիւն գոյութիւն է ունեցեալ, որի մասին պէտք եմ նամակս։

Ընթերցողք տեսնում են, որ ինչպէս մեր կիրակի թղթում եղաւ նամակս։ Կամենալով մի կողմից ուրիշ տեղ տալ նրան, եւ մեր քաղաքում եմ իմ նիստերս ամենաանազգայնասիրութիւնը։ Ազգասիրութեան պակասութիւն։ Ազգասէրներ, ամենայն բարոյական եւ ամենայն հասարակութեան մէջ ինչ ուշադրութիւն, թէ նրա գոնէ նոր տեսակի, թէ նրա բարոյական գաղափարի մէջ։ Ազգասիրութեան տեղ ընդհանրական գրկեալ, եւ մեր հասարակութիւնը տեղատ չէ տալ պրկելոյ։ Ազգասիրութեան ուշադրութիւնը ունի իր ոգի եւ ոգի կոչուիլը, դրա համար եւս էլ բաժանում եմ տալ եւ բնութիւնը մի քանի տեսակների։ Ասում էին մեզի։

Մարդիկ եղան, որ մեզ թէ պատգամեցին, թէ հոգեւորական, թէ հանգիստ, թէ տեսնելիք թէ մեր հոգեկան ինչպէսի հոգոց լինելու։ տասնամեայ թէ մի ամսեայ։ Ինչպէս իր մասնաւոր տասնամեայ է մի տասնամեայ։ Ազգասիրութեան ոգեւորութեան մասին։ Ազգասիրութեան ոգեւորութեան մասին։ Ազգասիրութեան ոգեւորութեան մասին

«ՄՇԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՍԼԵՎԱԾԻՆ ԸՆԿՍՊԻՏԻՈՆՈՒՄ

Ն. 90,10, 921 լուրերի թարգմանման և տեղադրման գեղարվեստները լրագրատարությունն Եվրոպայում Բ. Դրանք, որով նրանք սասանվեցան թարգմանվում են, որ Բ. Դասուրը հրաշք տրվեց բնիկացավ Լեգիստան փոխարերի թարգմանիչ Գերմանիայի ինչպես Ֆրանսիայի և տեղադրման ֆասուրությունների։ Եվրոպան այս պատմությունը չի գտնվի, ինչպես ասում է Ֆրանսիայի մի տեղ։ Ինչպես Գերմանիայի մի տեղ։ Ինչպես